

**Képzeld el, hogy egy reggel arra ébredsz,
hogy az életed egy idegen országba került...**

Írta: Papp Sándor, 2019.06.05.

Képzeld el, hogy 1920. június 4-e van, és reggel arra ébredsz, hogy az ágyad, a házad, a kerted, a falud, egy idegen országba került. Kimész az udvarra, valójában ugyanazt a dombot látod, ugyanúgy csiripelnek a madarak, az utcán ugyanazok a palócok jönnek szembe veled, a véreid... Látszólag semmi nem változott, nem is érted igazán.

Aztán jönnek a városból a faludba. Azok jönnek, akiket ismersz, hiszen a vásártéren, a losonci Búza téren ők is vettek az árudból mindig. Ropogós, Ipoly menti káposzta, paprika...dicsérték mindig, törve a magyart.

Akkor barátságosak voltak. Most már nem azok. Leveszik a falutáblát és átnevezik a faludat.

Holnaptól nem Rimóc, vagy Hollókő, vagy Ipolytarnóc a falud neve, hanem például Rimóc helyett Jánosíkovo (mint ahogyan lett Párkányból Stúrovo), vagy Hollókő helyett Krkavec nad Kamenyom, Ipolytarnóc helyett meg Ipelyszká Nová Vesz.

Még viccesnek is mondanád, de amikor a városiak kiragasztanak egy fehér lapot a kocsma falára, akkor az már nem tréfa. Felhívás van a nagy fehér papíron.

**Ha megtagadod a magyarságod, és holnaptól szlovák leszel, akkor megkönyörülnek rajtad. Ha nem, akkor felpakolnak marhavagonokba és elvisznek Csehországba rabszolgamunkára.
Képzeld el, hogy te megtagadod.**

Képzeld el, hogy másnap már utazol a hidegben a vasúton a marhavagonban és a beteg nagymamád útközben meghal a vagonban, és még eltemetni sem tudod.

Valamelyik állomáson, félúton ki kell tenned a kővé fagyott nagymama testét és a vonat megy tovább. Képzeld el, hogy azóta sem tudod, hová temették a

nagymamádat. Csak az emléke marad...a friss meleg tej, amit kiöntött a bögrédbe, mielőtt iskolába indultál.

Képzeld el, hogy így viszik el a szomszédodat és te is rettegsz, hogy mi jöhet még...

Képzeld el, hogy kissé több a vagyoned, mint a többségnek. Nagygazda vagy. A városiak szemet vetnek a vagyonedra és azt mondják neked, pakolj magyar! Pakolj innen! Mától ez nem a te házad, nem a te hazád. „My sme tu doma!” – kiabálják a magyaroknak, azaz, Mi vagyunk itthon! Mi parancsolunk, tehát ti takarodjatok, az Ipolyon túlra, Magyarországra!
Képzeld el, hogy ez megtörténhetett volna a te családdal is.

Részlet Kucsera Márta, egykori kalondai lakos „Családi történet” című könyvéből:

„Losoncra kellett bevinnünk az ingóságainkat, mert ott vagonírozták be a kitelepített családokat, a vasútállomáson. Másnap 7 óra körül elindult velünk a szerelvény. Kértük a mozdonyvezetőt, hogy a kalondai állomásnál majd lassítson. Hát egy pillanat volt az egész. Csak annyit láttunk, hogy az egész állomás tele volt emberekkel a faluból, és mindenki fehér zsebkendőt lengetett. A vagonajtó olyan 20 centire volt nyitva, nagymama térdelt a padlón, anyuék és mi fölötté álltunk... Aztán eltűnt az állomás, a falu és mi csak zokogtunk...”

Képzeld el, hogy tilos magyarul beszélned a szülőföldeden. Bűnös vagy! Te és a családod, a falud, a szomszéd falu is. Kollektíven bűnösök vagytok, mert magyarok vagytok. Mert csak!

Képzeld el, hogy már 1968 van. Szocialista forradalom van Csehszlovákiában, szabadabb lehetsz te is egy kicsit, de Losoncon is szabadabbak lehetnek az anno, fehér lapokat kiragasztók felnőtt gyerekei is, és nagy szlovák szabadságukban elkapják azokat, akik magyarul szólnak a losonci utcán, vagy a kocsmában. Lefogják, kopaszra nyírják, megverik és megalázzák őket a szlovákok.

Képzeld el, hogy már 1989 van. Újra csak forradalom, és újra csak szabadság! Szabadabb lehetsz te is! De szabadabbak lehetnek az anno fehér lapokat kiragasztók unokái is, és nagy, szlovák szabadságukban ellened uszítanak, mert magyar vagy és mert még mindig itt vagy!

És államot szerveznek maguknak, amiben neked nincs helyed! Megtűrt vagy, másodrendű, leszűkített jogokkal. Elviselnek.

És te szervezkedsz, hogy védd magad, de képzeld el, hogy a legjobb barátod már feladja. Már nem akar tovább magyar lenni. Szlovák lesz. Nem akar harcolni egész életében, hiszen azt sem tudja, hogy hol a dédnagymamája sírja. Nem is ismeri már a Magyarországra deportált családtagjait, egykori rokonait sem.

Átgondolta, és úgy döntött, hogy már nem éri meg tovább magyarnak lenni. Nagy rajta a nyomás a munkahelyén is. Gúnyolják, lenézik. Döntött: szlovák lesz. A kisleány is. Aki majd szlovák történelemkönyvből tanulja, hogy a barbár magyarok ezer évig elnyomták a galamblelkű ősszlovákokat.

Képzeld el, hogy egy szép napon a saját udvarodban ez a gyerek majd azt mondja neked: kurva magyar.

Igen, mert ezt plántálták az agyába. Pici adagokban, de módszeresen. Képzeld el, hogy görcsbe rándul a gyomrod, mert ő a gyerekkori barátod fia, a csehországi sínek mellett valahol elhantolt nagymama ükunokája.

Képzeld el, hogy ez történik velünk, határon túli, felvidéki magyarokkal már 1920 óta.

Képzeld el, hogy ez veled is megtörténhetett volna, hiszen mi az a pár centiméter a térképen, egy falu ide, egy város oda... Képzeld hát el, hogy ez az életünk.

Nem, nem látszik rajtunk sem seb, sem betegség. Látszólag jól megvagyunk, egészségesen, vidáman, sokszor együtt veletek, itthon, vagy nálunk, otthon.

De tudnotok kell, hogy betegek vagyunk.

Leprások! Az élő hús rohad le rólunk már 99 éve, leesik a mutatóujjunk, a fülünk, és irtózatossá lelki kínok között fogy el a nemzettestünk.

1920-ban több mint egymillió magyar került az akkori Csehszlovákiába. Mára 450 ezren maradtunk. A többi, mind-mind lerohadt, elhalt bűzös húsdarabként végezte. Ezt hívja a lelketlen statisztika nemzetváltásnak, vagy asszimilációnak.

És most ne képzeld el, most nézz ránk!

Mi még itt vagyunk, mert hívtatok.

Ti, anyaországi magyarok, akik 2010 óta fogjátok a kezünket.

Nem mint esendő, szerencsétlen betegnek, hanem mint társnak, testvérnek. Határtalanul azon dolgoztok, hogy megmaradjunk. Testvértelepülések láncolata, határon átnyúló együttműködések sora, vállalkozóinknak, magyar szervezeteinknek az anyaországból való támogatások százai bizonyítják, hogy fontos a számotokra a megmaradásunk.

De tudnotok kell, hogy mi sem vagyunk restek. Több tízezer felvidéki magyar vállal munkát Magyarországon, gyarapítja a Kismagyarország gazdaságát. Ezt azoknak üzenjük, akik azt kiabálják, hogy milyen jogon támogatja a Magyar Kormány ennyire intenzíven a határon túli magyarságot. Bár nekik üzeni bármit is fölösleges, számukra mi mindig is idegenek leszünk.

Ezért is elemi érdekünk a magunkfajtáknak, hogy határtalanul összefogjunk, mert meg kell őriznünk azt a nemzeti egységet, amely 2010 óta egyre erősebb. Meg kell fognunk egymás kezét, határon át, hogy érezzük – mi palócok különösképpen –, hogy egy vérből vagyunk.

Tavaly ilyenkor felállítottuk azt a keresztet a Kalonda – Ipolytarnóc határon, amelyet 75 településről adományozott faanyagból ácsoltunk össze. A 75 darab fából 71 darab palócföldi és a Kárpát-hazából, 4 darab pedig kanadai és a svédországi magyaroktól, illetve szicíliai és galíciai testvértelepüléseinktől való.

Rengeteg szalagot lenget rajta most is a nyári szél... Az a hely – mint ez is itt –, egy szimbolikus emlékhely, ugyanis attól a helytől, ahol a kereszt áll, lett 1920-ban elválasztó határfolyó az Ipoly, és ott haladt át a vasúton az a szerelvény is, amelynek ajtajában zokogtak a Losonc környéki falvakból kitelepített palócok.

Ehhez a kereszthez, a határra hívunk nagy szeretettel újra benneteket július 19-én, péntek délutánra, hogy egy olyan élőláncot alkossunk Kalonda és Ipolytarnóc között, amely egy erős és látványos szimbóluma lesz az összefogásunknak. Tavaly több mint 500-an állították a keresztet a helyszínen, az idén több ezren leszünk Kalondán, és arra kérlek, biztatlak benneteket, hogy támogassátok a palócok élőláncát a határon, mert szükségesek az olyan rendezvények, amelyek biztatást adnak a határ menti kis falvakban egyre csak fogyó magyaroknak, hogy igenis, még mindig sokan vagyunk és közösen erősek és sikeresek vagyunk!

A képzelőerő gondolatokat szül, és a gondolat, kellő tenni akarással párosulva megelevenedik.

Végezetül hát képzel el, hogy a történelem nem ért véget és igaz, amit a költő leírt, miszerint „a csillagok tengelyét olajozzák szorgalmas angyalok. És leszen csillagfordulás megint”.

Képzel el, hogy mindez nem is képzelgés, hanem valóság. A mi közös, palóc-magyar életünk, itt a Kárpát-hazában, amely a mi közös jövőnk!

Köszönöm, hogy együtt emlékezhettünk veletek, önökkel.

(Elhangzott a salgótarjáni trianoni megemlékezésen, 2019. június 4-én)

Sokunknak vannak felvidéki ősei,..

Nekem mindkét Nagypám felvidéki - részben stószai /Bistika/

részben Pered /Tsedikovo/ a Borsányi ág

Apám édesanyja temetésére sem mehetett haza, mert akkor itt

járt Főiskolára Sopronban - otthon szökevénynek számított